

教育部 2007年
原住民族語文學創作獎

泰雅語
得獎作品

Tayal

llungun calay c'oli ku mnyaw 'sya llyung

m biya caku gnlgan maku kisyā, tanux ga cyu mlaka khi ci walax; c'rux caku lihun eki kisyā, mnaga caku suyan mu mlikwiy mwah magan kinan mosa sali. hiya ga cyu maki syaw alang sali, mosa tmwan mpu msyaw cpngan tmuting owah nya tu'i knuyit nya torwiy. aring thya lga ba'un ci mita tngaruh ci rnkyaśan nya, gmalu calay lungan nya kmuyit torwiy tehok glen mu. texan mu lhaban ci lungan nya msya kryax, llungun ci la'i camī lela mcwa camī myanux maki camī mayah, myasa ci ksli, ungat llungun ru m'es camī calay krryax.

tama caku cikwiy torwiy nya spanga nya y'aya, karaw camī hongu semento maki babaw llyung alang myan, kahun caku hongu mita babaw llyung, royi maku ga yani hayi nyu si htu knba'un mu ci c'oli cyu moyaw 'sya llyung..... san kaca mnglung ga, iyat c'oli, naha ga kinang ru utux gluw sali mu cyu camī moyaw 'sya llyung maki cahwiy lungan mu la'i caku cikwiy lela.....

ini p'was welung ru ini karaw wagi nga, uba ru uya mu ga rima masu sr'yu kwara aras nya y'aya mosa rgyax-lalaw ru tokan spanga mlikwiy; payeh, soki ru kesi spanga na knerin..... sali myan ga mi'ui lmu'i nya ru knle lting llingay nya. cka sali ga pnuhan myan iyat p'uyut ru pskyut ku bagah puni', aring myan babaw lwax sali trasun myan ppuyan limuk ga,

memaw sibu nguhuw ku sokan na myux lmyun; cyu mukan iyik bagah puni ga rima mho'in kya ku cnuling myan ngahi, hiya calay mwah slokah ku s'agan myan kpiying utux utux ryax.

texan su masu mnaga kwara nni'an lga, sipungi kahun utux bnkis sali hngyan calay ptuliy camī kwara lla'i, yani camī hayi ngyaw ru 'olit sali kryax, kahun camī babaw pa 'byan ru si kku'ung moceh kwara royi myan, skura camī tanux sali t'enah mgyay, kahun myan cka slaman magan utux taku 'sya, pman myan r'yas myan. sipungi 'nyan utux hngyan bnkis loyi ga, memaw camī pguru p'ihut lihun sali khoni, memaw camī pbheyaw miyuk sali, malah camī tama syaw puni ru, ima waya puting calay tehok ga, hiya ku mosa shri thya hayi sali, mebun 'sya gong, siga spunan nya kwara slaman sali.

tehok pkani camī ryax sasan, kruma ga mwah cmuling hmali puni', kruma ga

Yuhaw Piho 林約道
玉山神學院牧師兼教師
原鄉為宜蘭縣南澳鄉碧侯部落

mwah smtux nguhu ku sgheluw puni', ana ga si camu tmlux tama mnaga mwah m'asu nni'un ku bnkis. ini mu yngi, si camu pgluw lungan bnkis, su'un myan mani kwara pn'asuw nya kwara nni'un - myux lmyun , cnuling ngahi, iyung wasi..... , ruma ga myasa hayi ni'an myan, twangan camu nya utux hopa knutan ku sapat biya kahung. masu camu klama lga, ini karaw wagi na.....

ini karaw wagi nga, t'ohan myan mraw uba ru uya panga tokan ru kesi, tuli naha sa'ing ru cmru hoku lga, trang maki ssman kayan nga, bnkis ku pgleng maras camu kwara, memaw lhbaw calay kakay nha, utux utux rapan n'un myan ga, skura camu mayah mosa. yani hayi cnpung ku rapan kakay myan, aring ringan tehok pcingan utux kawas ga, utux utux ryax mkhani camu tu'i mosa mayah, tna kwara ryax cnpung, tna kwara helaw pkhnyan ku rapan kakay myan.

ana ga, camu ku ini pung kayalun hetay na lla'i heya ga, ungat ana utux tu'i pkhnyan rapan kakay myan. ruma ga mosa myan tmleh ku cyu panga nni'un ku kwi; ruma ga mosa camu mheyaw ku wayan myan kuxun ru memaw mlaka mgyay ku kmotong; ruma uyi ga karaw camu khoni tlyu rgyax, khani camu bwai nya; ini ga karaw camu llyu khoni tmnga camu mita ubu piyit, cyu bka baying nya la, ini ga cyu m'uyuk uyuk piyit la.....

kryax kryax mungi camu ryax mtisan kwara lla'i hetay lga, rima thya calay shri'an myan ku kwara bnkis la. memaw camu mosa mkhani tu'i 'osa myan mayah, t'enah camu mosa stna kwara cyu mhn-gaw ru pnaga mosa moyaw 'sya llyung ku uba, uya, mama ru yata.....

knlhabang ku llyung hani ga mhenas utux kbhun rapan kakay, utux utux rayx hmor 'sya llyung ga, ba'un kwara bnkis maha, utux ryax utux ryax sasan ga, m'iyu kryax tu'i halan ta moyaw 'sya llyung. siga lama ta posa utux ba calay moyaw 'sya llyung ku bnkis, heya t'aring mosa moyaw 'sya, siga wayan mble tehok siyap llyung lga, mnwahan nya tu'i haca ga, yaca ku galan myan tu'i pgoyaw camu 'sya llyung sasan kisa.

trang torwiy glgan ku suyan mu mhenas hongu semento babaw llyung ga, skura caku babaw 'sya llyung mita.....; yani hayi slwan maku ci mita, maki ssman kayan ini htu wagi nga, kwara utux sali, cyu camu si pglu utux utux hi, moyaw camu 'sya llyung alang myan. yani hayi ba'un calay mung, cyu memaw mngayu smwi kwara ll'ai hetay, pkisan 'sya l'tu mgebu sasan mnoyaw nha 'sya llyung. yani hayi ba'un ci mung, cyu m'es msya mita lla'i kwara bnkis, pkisan 'sya l'tu mgebu sasan lla'i ga mosa thoyay mrkyas ru myanux.

cyu maki suru siyap llyung haca ga, tehok ku thoyay pkyanux camu utux sali ku rgyax ru mayah la. yaca san maha sngusun myan mosa utux utux ryax mgebu sasan ku ini htu wagi; nanu mayah hani ku mwah pkyanux camu utux gluw; aring ringan tehok pcingan utux kawas, aring htgan abaw khoni tehok misan l'tu kayan, memaw camu smuyux ru mang, mnayan camu ru m'omah camu, aki camu muluw ngahi ru cehwiy; aki camu kmloh lmyung, pagay ru pagay hkay. mayah myan ga yani hayi khu nku mwah pranga nni'an. ini karaw wagi nga, siga mosa camu lama mnaga, teho ryax

nku karaw wagi, mwah pcpung ku ryax ptiyaw lga, siga thoyay cami lama mnaga.....

kryax kryax mhenas caku hongu semento hani ga, yani hayi texan maku

kwara Mrhuw Bnkis, cyu maki babaw 'sya llyung, m'es calay, mngiya calay, cyu pbhiyaw ryax naha, ini htu wagi nga, cyu memaw smbesh moyaw 'sya llyung kwara ku utux utux lutux nha.

想念河床上渡河的熟悉身影

下了火車，外頭正飄著絲絲細雨；站在火車站門口等候著前來接我回老家的二哥，他就住在老家隔壁的部落，車程需要多花個十分鐘……。遠遠的，就看到他粗獷的身影，親切的驅車到我面前，他大方的笑容常讓我勾起童年時在田園生活的自然、舒坦與幸福。

坐上小貨車，正駛過部落河川上堅固的水泥橋，我從橋上向著河床望去，眼簾之間彷彿浮現出在河床上溯溪渡河的熟悉身影，那不是別人，而是童年記憶裡的我和家人正在河床上溯溪渡河……。

總是雞叫之前，朝陽尚未升起之前，外公外婆早已經整齊上山的裝備；獵人的山刀與男人的背具；婦人除草的器具、柴刀與背籃……。草木屋中央的大廳，有一年四季生生不息的柴火，從屋頂橫樑垂下的炊具，傳來撲鼻的小米粥；火炭堆裡更深埋著供應我們一天活力的烤地瓜。

當一切準備就緒，就聽到長者們一聲威嚴吆喝我們起床，我們總是像一群從床上向屋外逃竄的小貓或家鼠，睡眼惺忪、摸黑著衝到草木屋外的廣場，向著水缸杓一瓢水，洗一把臉。再聽到一聲吆喝，又爭先恐後的向草木屋門口推擠著進入大廳，圍在熊熊柴火旁席地而坐；誰是最後一個到位的人，就要到離家較遠的乾淨溪流打水，把家中的水缸盛滿。

待用早餐時，柴火時而火舌亂竄，時而嗆鼻的白煙瀰漫，大伙卻耐心的等候著長者們分送食物。還記得，我們都必須「唯命是從」的吃完分配到的所有食物—小米粥、烤地瓜、野菜湯……，有時候較豐富，會外加每人一大塊的山豬肉。用完早餐之後，太陽仍然還沒有升起……。

趁著太陽還沒有升起，趕緊協助外公外婆將背具及背籃撐到他們的背上，兩人拄起拐杖就領著大伙在微弱的晨曦時辰，踏著穩健的步伐，向著山上的田園邁步。他們的雙腳像是固定好的節奏器，一年到頭，每一天都是在相同的時間，用相同的速度和步伐，走

在山林田野之間。

但，我們這些調皮搗蛋的幼兒部隊，卻是一點都沒有步伐；時而駐足好奇的撥弄正在捕食的昆蟲；時而追逐著被我們所驚嚇而騰空飛躍的蝗蟲；又時而爬上野芭樂樹，看看是否長出了新果子；或是將頭伸到枝頭上的鳥巢，探一探鳥蛋破了沒，小鳥生出來了沒……。

每一次我們這群幼兒部隊好奇玩到忘情的時候，才發現已經脫離隊伍一段距離了。趕緊找到前面大人部隊的田野步道，使力的跑向正在渡河口暫時歇息準備渡河的外公外婆及叔舅姑孀……。

這將近一百米的大河床，川急的河流，每天衝激著河道，有經驗的長者們都知道，每一天早上的渡河路線都會改變。每一次都必須先派最懂河川水性的長者渡河，當他理出一條路線平安的渡到對岸，那就是大伙今天早晨要走的渡河線……。

當二哥的車子駛經河床上的水泥橋，我向河床上望去……；彷彿看到我們正在晨曦之間，一個緊跟一個的走在河床上渡河……；彷彿聽到幼兒部隊被早晨的水花濺到感到一陣冰涼時的驚叫聲；又彷彿聽到大人部隊們滿足的大笑，也許是因為覺得被早晨冰冷的水濺的滿身，對幼兒部隊們來說是一種「成長與生存」而感到高興……。

就在河床對岸的不遠處，就是我們賴以生存的山林田地，那裡是大伙們每一天日出前的目的地；那塊田地是我們一年四季流血流汗開墾種植，收取地瓜、芋頭，收穫小米、早稻、糯米的糧倉園地。我們必須在太陽還沒有升起之前預備好，當太陽開始升起，當一天的日子隨著日出開始計算，大伙都必須準備好……。

每一次經過這座水泥橋時，我彷彿總是會看到祖靈們在河床上，快樂的、努力的趕在太陽還沒露臉前溯溪渡河的熟悉身影……。